

ความปลอดภัยในโรงเรียน

I วัตถุประสงค์ของโรงเรียนปลอดภัย

วัตถุประสงค์ของโรงเรียนปลอดภัยมี 4 ประการดังนี้

- (1) เพื่อรักษาชีวิตของเด็กและนักเรียน
- (2) เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมในการเรียนและเพิ่มสมาธิในการเรียนของนักเรียน
- (3) เพื่อปรับปรุงการตระหนักรู้ และพฤติกรรมความปลอดภัยให้แก่เด็กนักเรียนรวมทั้งครูอาจารย์
- (4) เพื่อทำโรงเรียนให้ปลอดภัย
 - ด้านกายภาพ —————> เพื่อแก้ไขจุดอันตรายในโรงเรียน
 - ด้านบุคคล —————> เพื่อสร้างกลุ่มรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน

II ความจำเป็นของความปลอดภัยในโรงเรียน - ศึกษาจากสภาพความเป็นจริงปัจจุบันในญี่ปุ่น -

3 อันดับต้นของสาเหตุการเสียชีวิตในประชากรญี่ปุ่นได้แก่ มะเร็ง (Cancer)·เส้นเลือดในสมองแตก (Cerebral-vascular Disease)·โรคหลอดเลือดหัวใจ (Cardio-vascular Disease) อย่างไรก็ตาม สภาพดังกล่าวจะเปลี่ยนแปลงไปมากถ้าหากพิจารณาจำกัดเฉพาะหนุ่มสาวในญี่ปุ่น (อายุต่ำกว่า 19 ปีลงมา)

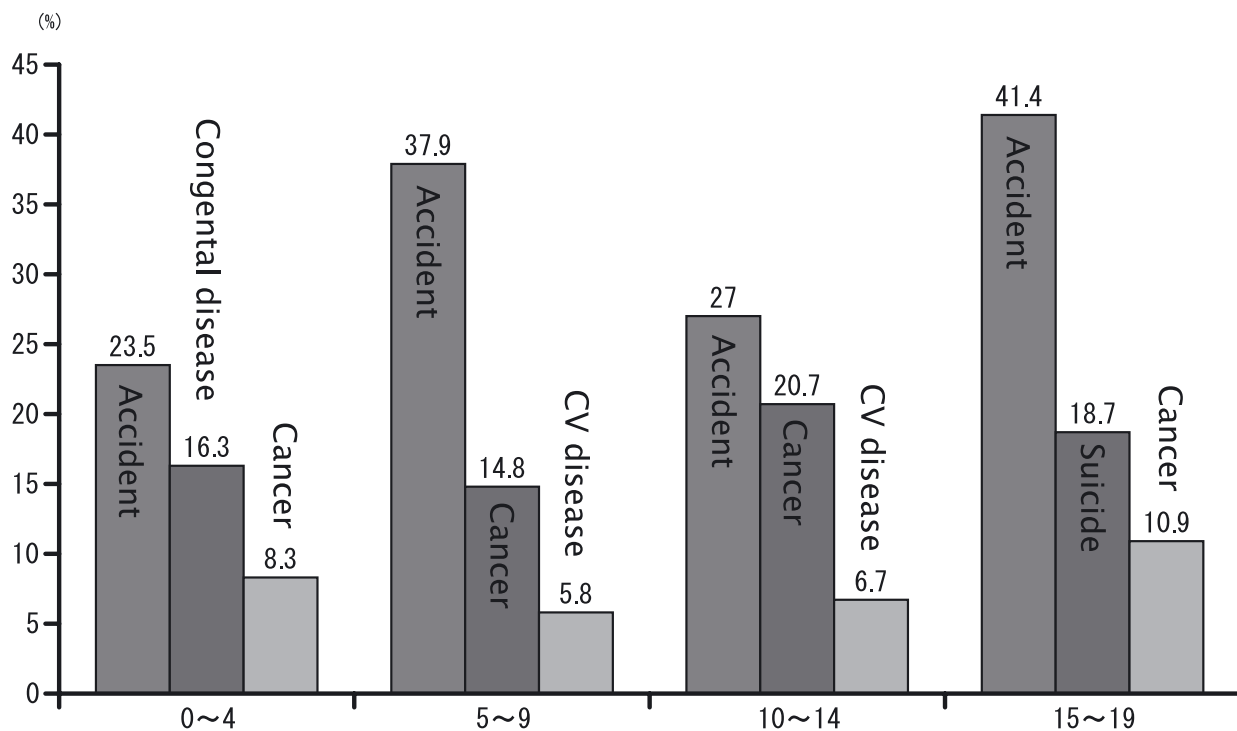

Fig1. Rank of Death in age class: Japanese people

ดังที่จะเห็นได้ในรูปที่ 1 สาเหตุการเสียชีวิตอันดับหนึ่งใน คนหนุ่มสาวในญี่ปุ่น (อายุต่ำกว่า 19 ปีลงมา) ได้แก่ “อุบัติเหตุ (Accident)” ในจำนวนนั้น ที่มีจำนวนมากที่สุดได้แก่ “อุบัติเหตุจราจร (Traffic Accident)” ยิ่งไปกว่านั้น มีเด็กจำนวนมากที่ประสบกับการเกิดบาดแผล (ส่วนมากเป็นการบาดเจ็บ) หรือโรคภัย หน่วยงานในญี่ปุ่นได้ทำการเก็บสถิติของจำนวนเด็ก ๆ ดังกล่าว และพบว่า การเกิดเหตุนี้มีปริมาณมาก

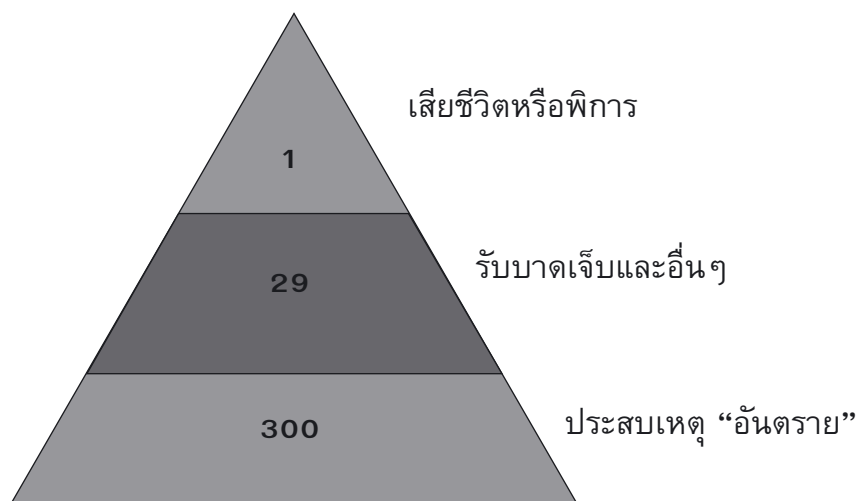
รูปที่ 1 สภาพการเกิดอุบัติเหตุเจ็บ ไม่สบายในความดูแลของโรงเรียน

ประเภท	การบาดเจ็บ	ความเสียหาย	เสียชีวิต	รวม
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	
ประطم	625,569	130	13	625,712
มัธยมต้น	575,395	160	31	575,586
มัธยมปลาย	371,343	294	44	371,681
โรงเรียนอาชีวะ	3,852	4	1	3,857
อนุบาล	46,569	7	1	46,577
สถานเด็กอ่อน	57,080	14	5	57,099
รวม	1,679,808	609	95	1,680,512

เอกสารจาก ศูนย์สุขภาพนานาชาติญี่ปุ่น สํารวจข้อมูลปีพ.ศ. 2545

ดังที่ปรากฏในตารางที่ 1 ทุกปี เด็กในโรงเรียนญี่ปุ่นจะได้รับบาดเจ็บ ได้รับความเสียหาย หรือ เสียชีวิต ประมาณ 1,680,000 รายการ เมื่อเกิดอุบัติเหตุเหล่านี้ในโรงเรียนญี่ปุ่น จะมีระบบประกันภัย มารองรับ อย่างไรก็ตาม การป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุเหล่านี้เป็นที่เรื่องสำคัญอย่างยิ่ง

อย่างไรก็ตาม ก่อนที่จะเกิดเหตุร้ายแรงเช่นการเสียชีวิต มักจะเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้ “ตกใจ” ก่อนหลาย ๆ ครั้ง รูปที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ดังกล่าว ซึ่งรู้จักกันในนามของ “วิธีการไฮนริช” พุดอีก อย่างคือ ก่อนที่จะเกิดเหตุร้ายแรง จะเกิดเหตุเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ไม่ได้ทำให้บาดเจ็บขึ้นเป็นจำนวนมาก

รูปที่ 2 วิธีการไฮนริช

III วิธีรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน

ดังที่ได้ยกตัวอย่างในข้อที่ II ซึ่งเป็นกรณีของญี่ปุ่น คงจะทำให้เห็นและเข้าใจความสำคัญของการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน แต่เราก็ไม่สามารถรู้ได้ว่า อุบัติเหตุจะเกิดขึ้นเมื่อไร การจดบันทึกสิ่งที่เกิดขึ้นในทุก ๆ วันเป็นสิ่งที่สำคัญมากเพื่อที่จะป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน พุทธอีกอย่างก็คือ การบันทึกว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับ “ใคร” “เมื่อไร” “ที่ใด” “ในสถานการณ์เช่นไร” วิธีการปรับปรุงความปลอดภัยในโรงเรียนที่เป็นรูปธรรมมีดังต่อไปนี้

(1) ทำ “แผนที่จุดอันตรายในโรงเรียน” (เอกสาร 1)

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เด็กนักเรียน ครูอาจารย์รับรู้ว่ามีจุดอันตรายในโรงเรียนหรือไม่
- เพื่อให้คิดหามาตรการแก้ไขจุดอันตราย
- เพื่อให้เด็กนักเรียน ครูอาจารย์ มีความตระหนักเรื่องจุดอันตรายร่วมกัน

วิธีการทำ

- เด็กนักเรียน ครูอาจารย์ช่วยกันค้นหาและตรวจสอบจุดอันตราย
- จดบันทึกสถานที่อันตรายด้วยรูปถ่าย หรือวาดรูป
- วาดแผนที่โรงเรียนลงในกระดาษขนาดใหญ่ ทำสัญลักษณ์จุดที่เป็นสถานที่อันตรายไว้

การทำกิจกรรม

- นำแผนที่ที่ทำไปติดไว้ในโรงเรียนเพื่อให้ทุกคนทราบ
- ทำเอกสารเพื่อการปรับปรุงแก้ไขจุดอันตราย
- เมื่อทำการแก้ไขจุดที่อันตรายแล้ว ให้ตรวจสอบว่าจุดอันตรายลดลงหรือไม่

(2) ทำ “กระดาษบันทึกการประสบการณณ์อันตราย” เอกสาร 2

วัตถุประสงค์

• เมื่อได้ทราบถึงเนื้อหาเกี่ยวกับการประสบเหตุในบันทึกแล้ว เด็กๆที่ยังไม่เคยประสบอันตรายก็จะสามารถระวังตัวได้

• การบันทึกสถานการณ์อันตรายที่เกิดขึ้น (สภาพสถานที่ สภาพของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งของที่อันตราย) จะทำให้สามารถคิดมาตรการในการแก้ไขปรับปรุงจุดอันตรายได้

วิธีบันทึก

• วางกระดาษบันทึกการประสบการณณ์อันตรายไว้ที่ห้องเรียน เมื่อเด็กนักเรียนประสบเหตุ ให้เขียนรายละเอียดลงในกระดาษ

การทำกิจกรรม

- รวบรวมหัวข้อเรื่องที่ถูกรับบันทึกลงในกระดาษ ทำเป็นเอกสารเพื่อใช้ในการวางมาตรการแก้ไข

(3) ทำ “กระดานบันทึกการบาดเจ็บ” เอกสาร 3

วัตถุประสงค์

- เพื่อเก็บรวบรวมจุดอันตรายจากประสบการณ์ของเด็กนักเรียน
- เพื่อเพิ่มความตระหนักในอันตรายให้แก่เด็กนักเรียนด้วยการจดบันทึก

วิธีบันทึก

- วางกระดานบันทึกการบาดเจ็บไว้ที่ห้องเรียน เมื่อเด็กนักเรียนประสบเหตุ ให้เขียนรายละเอียดลงในกระดาน

การทำกิจกรรม

- รวบรวมหัวข้อเรื่องที่ถูกบันทึกลงในกระดาน ทำเป็นเอกสารเพื่อใช้ในการวางแผนมาตรการแก้ไข

(4) ทำ “แผ่นบันทึกเพื่อใช้ประเมินผลระดับการพัฒนาปรับปรุงจุดอันตราย” เอกสาร 4

วัตถุประสงค์

- เพื่อดูผลของมาตรการปรับปรุงสถานที่อันตราย
- สามารถตรวจสอบบริเวณโรงเรียนได้อย่างสม่ำเสมอ และตรวจสอบพบจุดอันตรายได้สม่ำเสมอ

วิธีทำ

- ตอนที่จัดทำ “แผนที่แสดงจุดอันตราย” ให้เด็กนักเรียน ครูอาจารย์ ตรวจสอบบริเวณโรงเรียนด้วยกัน ให้นำแผ่นบันทึกไปด้วย เมื่อพบจุดอันตราย ให้บันทึกไว้

การทำกิจกรรม

- ให้ประเมินผลมาตรการแก้ไขสถานที่อันตราย และแจ้งจุดที่ได้รับการปรับปรุงแล้วให้ทุกคนทราบ

(5) ทำ “การสำรวจ ความตระหนักรู้เรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน” เอกสาร 5

วัตถุประสงค์

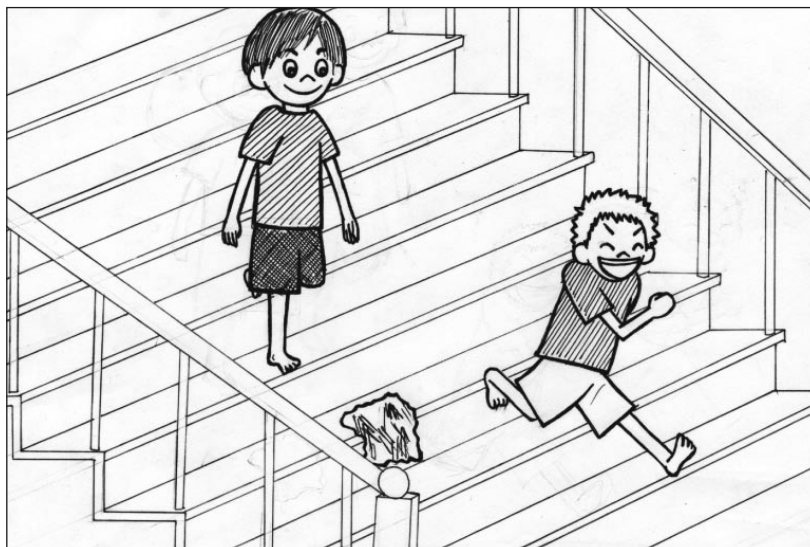
- เพื่อตรวจสอบว่า การให้ความรู้เรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนทำให้เด็ก ๆ พัฒนาความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยเพิ่มขึ้นหรือไม่อย่างไร

วิธีการสำรวจ

- ให้รวบรวมคำถามที่เกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน (การเดินทางมาโรงเรียน กิจกรรมหลังเลิกเรียนก็ได้) โดยดู “แผนที่แสดงจุดอันตราย” ประกอบ

ตัวอย่าง สามารถคิดคำถามอะไรก็ได้บ้างจากรูปด้านล่าง

ในรูป จะเห็นเด็กที่อยู่ทางขวาของรูปวิ่งลงบันได้ และมีสิ่งของตกอยู่ที่พื้น

คำถาม : เด็กทางขวาของรูปกำลังวิ่งลงบันได คุณคิดอย่างไรกับภาพที่เห็นนี้

เลือกคำตอบจากขึ้นมาจากข้อ 1 - 3

คำตอบ 1 : ไม่มีปัญหาใดๆ สามารถวิ่งลงมาได้

คำตอบ 2 : มีของตกอยู่ที่บันไดจึงควรระมัดระวังเวลาวิ่งลงมา

คำตอบ 3 : เก็บของที่ตกอยู่ที่บันได ค่อย ๆ เดินลงมาโดยที่ไม่วิ่ง

คิดคำถามหลาย ๆ ข้อ จัดทำแบบสอบถาม

- ตอนที่จัดทำ “แผนที่แสดงจุดอันตราย” ให้เด็กนักเรียน ครูอาจารย์ ตรวจสอบบริเวณโรงเรียนด้วยกัน เมื่อพบจุดอันตราย ให้ทำแบบสำรวจนี้เป็นครั้งที่หนึ่ง

- ให้ทำกิจกรรมเช่น การปรับปรุงสถานที่อันตราย หรือ ตรวจสอบในบริเวณโรงเรียนไปสักระยะ (เช่นประมาณ 1 - 3 เดือน) หลังจากนั้น ให้ทำแบบสำรวจเดิมนี้เป็นครั้งที่ 2

การทำกิจกรรม

- ให้เปรียบเทียบผลสำรวจครั้งแรกและครั้งที่ 2 ตรวจสอบว่าเด็กนักเรียนมีความตระหนักในเรื่องความปลอดภัยในโรงเรียนเปลี่ยนแปลงไปมากน้อยอย่างไร

เอกสาร 1 กิจกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในโรงเรียนที่ใช้“แผนที่แสดงจุดอันตรายในโรงเรียน”

① ตรวจสอบจุดอันตราย

② แสดงจุดอันตรายลงในแผนที่

③ จัดแสดงแผนที่จุดอันตราย

④ บันทึกการได้รับบาดเจ็บ

จากคณะกรรมการความปลอดภัยโรงเรียนวัดสวนกุหลาบวิทยาลัย									
วันที่เกิดอุบัติเหตุ		เวลาเกิดอุบัติเหตุ		สถานที่เกิดอุบัติเหตุ		สาเหตุของอุบัติเหตุ		ผู้บาดเจ็บ	
ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ	ชื่อผู้บาดเจ็บ
1. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
2. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
3. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
4. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
5. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
6. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
7. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
8. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
9. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...
10. เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...	เด็กชาย...

⑤ ชาวชุมชนร่วมกันแก้ไขจุดอันตรายในโรงเรียน

⑥ ถ่ายภาพก่อนทำและหลังทำเพื่อการตรวจสอบ

เอกสาร 2 “บันทึกการประสบเหตุอันตราย” (ตัวอย่าง)

(P.)

วันเดือนปี	ชื่อ	สถานที่	เรื่องอันตรายที่ประสบมา	สภาพสถานที่
(ตัวอย่าง) 1ก.ค. 2550	มาลี	บริเวณ โรงเรียน (แถวเสาธง)	สะดุดหินก้อนใหญ่ เกือบหกล้ม ไม่ทันสังเกตว่ามีหินอยู่	นอกจากหินก้อนใหญ่แล้ว ยังมี หินอื่น ๆ ที่ร่วงลงมาอีก

เอกสาร 3 ตัวอย่าง “แผ่นบันทึกการได้รับบาดเจ็บ”

(P.)

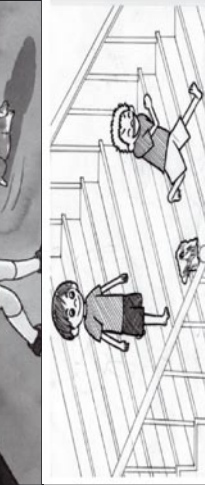
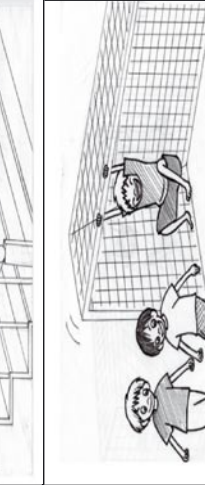
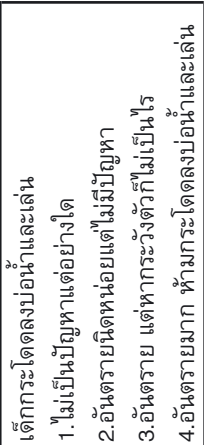
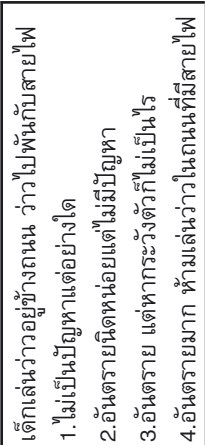
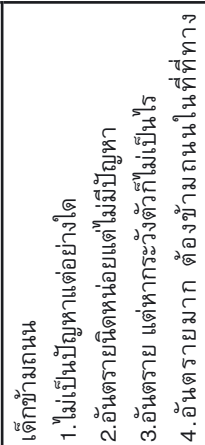
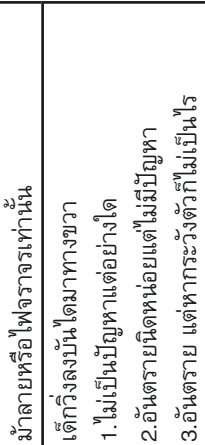
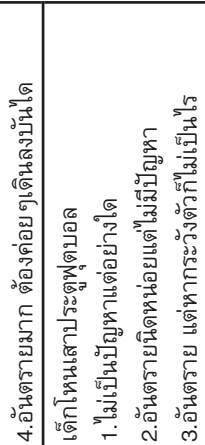
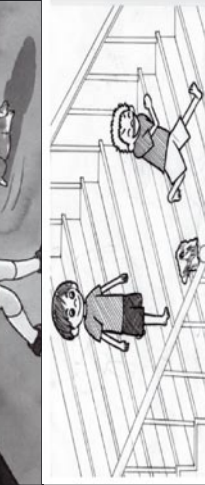
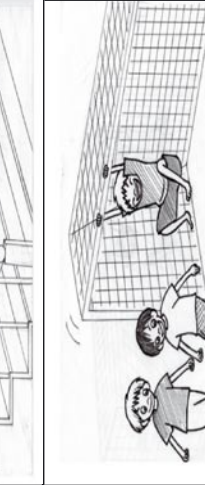
วัน เดือน ปี	ชื่อ	สถานที่	เหตุการณ์ ขณะเกิดเหตุ	ลักษณะ การบาดเจ็บ	สาเหตุ การบาดเจ็บ
(ตัวอย่าง) 20 ส.ค. 2550	นำมยุ	ทางไป โรงเรียน	กำลังขี่จักรยาน	ฟกช้ำ ถลอก	ตนเองเผลอเรือ ทำให้จักรยานชน

[illegible]

เอกสาร 4 ตัวอย่างแบบสำรวจ “การสำรวจความตระหนักรู้เรื่องความปลอดภัยในโรงเรียน”

โรงเรียน

* ให้อุภาพ 1-10 และเลือกวงกลมหน้าข้อความ 1-4 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ชั้น	ห้อง	ชื่อ
    	 	เด็กกำลังเดินอยู่ริมถนน 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามลงมาเดินในถนนที่รถวิ่ง
		เด็กปีนต้นไม้และกำลังจะเก็บผลไม้ 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามปีนต้นไม้
		เด็กกำลังขึ้นรถเมล์ เด็กที่นั่งริมหน้าต่างยื่นมือออกไปนอกหน้าต่าง 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามยื่นมือออกไปนอกหน้าต่าง
		เด็กกำลังเล่นฟุตบอลในถนนที่รถวิ่ง 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามเล่นฟุตบอลในถนนที่รถวิ่ง
		เด็กกำลังขี่จักรยาน 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามขี่จักรยาน
    	 	เด็กกำลังลงบันไดมาทางขวา 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ต้องคอยๆเดินลงบันได
		เด็กโหนเสาประตูฟุตบอล 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามโหนเสาประตูฟุตบอล
		เด็กกำลังวิ่งเล่นในสนาม 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามวิ่งเล่นในสนาม
		เด็กกำลังเล่นฟุตบอลในสนาม 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามเล่นฟุตบอลในสนาม
		เด็กกำลังเล่นฟุตบอลในสนาม 1. ไม่มีปัญหาแต่อย่างใด 2. อันตรายนิดหน่อยแต่ไม่มีปัญหา 3. อันตราย แต่หากรวังตัวก็ไม่เป็นไร 4. อันตรายมาก ห้ามเล่นฟุตบอลในสนาม